

Bruxelles, 13.5.2015.
COM(2015) 276 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

**o Nacionalnom programu reformi Švedske za 2015.i dostavljanju mišljenja Vijeća o
Programu konvergencije Švedske za 2015.**

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Švedske za 2015.i dostavljanju mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Švedske za 2015.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža², a posebno članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije³,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta⁴,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Europsko vijeće složilo se 26. ožujka 2010. s prijedlogom Komisije o pokretanju nove strategije za rast i radna mjesta „Europa 2020.“, koja se temelji na proširenoj koordinaciji ekonomskih politika. Strategija je usredotočena na ključna područja u kojima je potrebno jačati europski potencijal za održivi rast i konkurentnost.
- (2) Vijeće je 13. srpnja 2010. na temelju prijedloga Komisije donijelo preporuku o općim smjernicama za ekonomske politike država članica i Unije (2010. – 2014.), a 21. listopada 2010. donijelo je odluku o smjernicama za politike zapošljavanja država članica. One zajedno čine „integrirane smjernice“, a države članice bile su pozvane uzeti ih u obzir u okviru svojih nacionalnih ekonomskih politika i politika zapošljavanja.

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

³ COM(2015) 276.

⁴ P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

- (3) Vijeće je 8. srpnja 2014. donijelo preporuku o Nacionalnom programu reformi Švedske za 2014. i dostavilo mišljenje o ažuriranom Programu konvergencije Švedske za 2014.
- (4) Komisija je 28. studenoga 2014. donijela Godišnji pregled rasta⁵, čime je označen početak Europskog semestra koordinacije ekonomske politike za 2015. Istog je dana Komisija na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja⁶, u kojem Švedsku smatra jednom od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje.
- (5) Europsko vijeće podržalo je 18. prosinca 2014. prioritete za poticanje ulaganja, ubrzanje strukturnih reformi i provedbu odgovorne fiskalne konsolidacije koja pogoduje rastu.
- (6) Komisija je 26. veljače 2015. objavila izvješće za Švedsku za 2015.⁷ Njime je ocijenjen napredak Švedske u vezi s preporukama po državama članicama donesenima 8. srpnja 2014. Izvješće sadržava i rezultate detaljnog preispitivanja u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011. U analizi Komisija zaključuje da u Švedskoj postoje makroekonomske neravnoteže koje zahtijevaju mjere politike i praćenje. Posebice, zaduženost kućanstava i dalje je vrlo visoka te i dalje raste kao posljedica sve većih cijena stambenih nekretnina, trajno niskih kamata te jakih poreznih inicijativa i ograničenja ponude stambenih nekretnina. I dalje je potrebno posvetiti pozornost makroekonomskim kretanjima povezanim s privatnim dugom.
- (7) Švedska je 23. travnja 2015. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2015., a 24. travnja 2015. Program konvergencije za 2015. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.
- (8) Švedska je trenutačno obuhvaćena korektivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu. U Programu konvergencije za 2015. vlada planira postupno sniziti ukupni deficit na 1,4 % BDP-a u 2015. i doseći ravnotežu u 2018. te i dalje ispunjavati srednjoročni cilj, a to je 1 % BDP-a, tijekom programskog razdoblja. Očekuje se da će udio duga opće države u BDP-u doseći vrhunac u 2015. sa 44,2 % te postupno padati na 40,0 % u 2018. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske prognoze prihvatljiv je. Međutim, mjere za postizanje planiranog ciljanog deficita od 2016. nadalje morat će se utvrditi. Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2015. predviđa se da će strukturni saldo biti u skladu sa srednjoročnim ciljem od -1 % u 2015. i da će se poboljšati na -0,9 % BDP-a u 2016. Na temelju ocjene Programa konvergencije i uzimajući u obzir Komisijinu proljetnu prognozu 2015. mišljenje je Vijeća da se očekuje da će Švedska biti u skladu s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu.
- (9) Za razliku od drugih država članica, cijene stambenih nekretnina u Švedskoj nisu jače korigirane i ponovno su u snažnom porastu od sredine 2013. Prema detaljnom preispitivanju koje je provela Komisija čini se da su cijene stambenih nekretnina u Švedskoj iznad svojih temeljnih vrijednosti. To se djelomično pripisuje povoljnim temeljima kao što su viši raspoloživi dohodak, niske kamate i snažna demografska kretanja. Međutim, u izvješću za Švedsku utvrđeni su pokretači cijena stambenih nekretnina i sa strane ponude i sa strane potražnje. Kada je riječ o potražnji, kreditni

⁵ COM(2014) 902.

⁶ COM(2014) 904.

⁷ SWD(2015) 46 završna verzija.

su poticaji posebno povoljni. Isto tako, švedski porezni sustav, kojim se omogućuju najjače porezne inicijative za vlasništvo nad stambenim nekretninama u Uniji, ima tendenciju podizanja cijena stambenih nekretnina. Time se s druge strane potiče rast zaduženosti švedskih kućanstava, koja je visoka i najbrže raste u EU-u. Iako je ukupna imovina kućanstava velika, a raspoloživi dohodak proteklih godina porastao, sektor kućanstava osjetljiviji je nego prije te zaduženost kućanstava sadržava rizik za makroekonomsku stabilnost. Učinke pogodovanja zaduživanju u području oporezivanja osobnog dohotka trebalo bi riješiti postupnim ograničavanjem odbitka poreza na hipotekarne kamate ili povećanjem periodičnih poreza na imovinu. Osim toga, potrebno je uložiti napore u ubrzanje spore otplate hipotekarnih kredita radi smanjenja porasta zaduženosti kućanstava.

- (10) Kada je riječ o ponudi, strukturnom se neučinkovitošću dovodi do nedostatka stambenog prostora i porasta cijena stambenih nekretnina. Tim se ograničenjima smanjuje mobilnost radnika, a ranjive su skupine izloženije socijalnim izazovima. Ponuda je smanjena neučinkovitim iskorištavanjem postojećeg stambenog prostora i strukturnim nedostatkom ulaganja u novogradnju. Posebno bi trebalo pojačati poticaje općinama da aktivno promiču ulaganja u gradnju i riješe stambene potrebe ranjivih skupina. Treba potaknuti tržišno natjecanje u građevinskom sektoru, za što bi trebalo osigurati potpuno transparentne postupke javne nabave. Postupci planiranja i žalbeni postupci dugotrajni su i složeni te bi ih trebalo pojednostavniti. Nefleksibilnost tržišta najma nekretnina, za koje se čini da nedostatno ublažava pritisak na cijene stambenih nekretnina te ne ispunjava potrebe za mobilnošću, uglavnom je posljedica visoke razine kontrole najamnina. Nefleksibilnost bi trebalo riješiti postupnom reformom sustava za utvrđivanje najamnina. Time bi se omogućile veće razlike u razini najamnina, što bi moglo dovesti do učinkovitijeg iskorištavanja postojećeg stambenog prostora i veće slobode sklapanja ugovora između stanara i stanodavca.
- (11) Vlada poduzima korake kako bi poboljšala obrazovne rezultate nakon znatnog pogoršanja u prošlom desetljeću, što uzrokuje relativno visoku nezaposlenost mladih. Vlada poduzima i mjere kako bi olakšala prijelaz sa školovanja na tržište rada te poboljšala integraciju mladih s nižim stupnjem obrazovanja i osoba migrantskog podrijetla na tržište rada. Napredak u tom području morat će se pratiti.
- (12) Komisija je u okviru europskog semestra provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Švedske, koju je objavila u izvješću za Švedsku za 2015. Ocijenila je i Program konvergencije i Nacionalni program reformi te mjere praćenja provedbe preporuka dostavljenih Švedskoj proteklih godina. U obzir je uzela njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Švedskoj, ali i poštovanje pravila i smjernica EU-a zbog potrebe jačanja sveopćeg ekonomskog upravljanja Europskom unijom pružanjem doprinosa na razini EU-a budućim nacionalnim odlukama. Komisijine preporuke iz europskog semestra navedene su u preporuci 1. u nastavku.
- (13) Vijeće je u okviru te ocjene preispitalo Program konvergencije Švedske i njegovo je mišljenje⁸ da je Švedska usklađena s Paktom o stabilnosti i rastu.
- (14) U okviru detaljnog preispitivanja koje provodi Komisija i ove ocjene Vijeće je preispitalo Nacionalni program reformi i Program konvergencije. Njegove preporuke u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporuci 1. u nastavku.

⁸

U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97.

OVIME PREPORUČUJE Švedskoj da u 2015. i 2016. poduzme mjere kojima je cilj:

1. Riješiti rast zaduženosti kućanstava prilagodbom fiskalnih poticaja, posebice postupnim ograničavanjem poreznih odbitaka za hipotekarne kamate ili povećanjem periodičnih poreza na imovinu te ubrzavanjem otplate hipotekarskih kredita. Ublažiti strukturni deficit nekretnina, potaknuti tržišno natjecanje u građevinskom sektoru, pojednostavniti postupak planiranja i žalbeni postupak za gradnju te preispitati sustav za utvrđivanje najamnina kako bi se razine najamnina više usmjerile na tržište.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*